

Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija

Aspazijas bulvāris 5 – 434, Rīga, LV-1050, Latvija
T +371 67333227
lrqa@lrqa.lv | www.lrqa.lv

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija

Latvijas Republikas Saeima
Jēkaba iela 11,
Rīga, LV-1811

Pa elektronisko pastu: info@saeima.lv

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1,
Rīga, LV-1978

Pa elektronisko pastu: vid@vid.gov.lv

Latvijas Darba devēju konfederācija

Raiņa bulvāris 4, 2. stāvs,
Rīga, LV-1050

Pa elektronisko pastu: lddk@lddk.lv

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera

Kr. Valdemāra iela 35,
Rīga, LV-1010

Pa elektronisko pastu: info@chamber.lv

Latvijas Zvērinātu revidentu asociācija

Pulkveža Brieža iela 15-7,
Rīga, LV-1010

Pa elektronisko pastu: lzra@lzra.lv

Rīgā, 27.09.2019.

Nr.2709/2019-VP.1

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām""

Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācija (turpmāk tekstā – LRGA) ir iepazinusies ar likumprojektu "Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām"", kas izskatīts MK 24.09.2019., un konstatējusi grozījumu tekstu likuma 15. panta 1. daļas 12. punkta pirmajā teikumā. Tā kā pievienotajā Anotācijā nav paskaidrots, kāpēc un ar kādu mērķi šādi grozījumi veikti, LRGA šajā sakarā radušies vairāki neskaidri jautājumi.

Uzskatāmībai pievienojam šī panta abas redakcijas - veco un jauno:

Vecā redakcija	Jaunā redakcija
<p>15.pants. Nodokļu maksātāju pienākumi (1) Nodokļu maksātāju vispārīgie pienākumi ir šādi:</p> <p>12) ja nodokļu maksātājs kārto grāmatvedības reģistrus elektroniski vai Ministru kabineta noteikumos paredzētajā kārtībā reģistrē nodokļus un citus maksājumus ar elektroniskajām ierīcēm un iekārtām, - nodrošināt nodokļu administrācijas pilnvarotajam pārstāvim piekļuvi elektroniskā veidā apstrādātajai vai glabātajai grāmatvedības reģistros iekļautajai informācijai, kā arī citai informācijai, kas ietekmēja vai varēja ietekmēt nodokļu aprēķinu un nomaksu, un iespēju nodokļu administrācijai pārbaudes veikšanai nolasīt šos datus, iegūstot funkcionāli identisku attiecīgā datu nesēja kopiju.</p>	<p>12) nodrošināt nodokļu administrācijai piekļuvi jebkurai papīra formā un elektroniskā veidā apstrādātajai un glabātajai ar saimniecisko darbību saistītajai informācijai un datu nesējiem, kā arī citai informācijai, kas ietekmēja vai varēja ietekmēt nodokļu aprēķinu un nomaksu, kā arī nodrošināt iespēju nodokļu administrācijai no attiecīgā datu nesēja nolasīt kontroles pasākumu veikšanai nepieciešamos ar saimniecisko darbību saistītos datus, iegūstot funkcionāli identisku attiecīgā datu nesēja kopiju.</p>

Termins "datu nesējs" ir pārāk plašs termins. Zem "datu nesējs" slēpjas arī "serveris", kurā uzņēmums glabā arī konfidenciālus datus, komercnoslēpumus un datus, kas tiek aizsargāti ar Vispārīgu datu aizsardzības regulu (VDAR), piemēram, medicīniskā informācija.

Apstiprinot šos grozījumus:

- kā Valsts ieņēmumu dienests (VID) garantēs šādu datu neaizskaramību?
- kā VID garantēs, ka, veicot manipulācijas serverī, netiks bojāti vai inficēti dati?

Serverī glabājas dažādas programmas, programmu licences, kuru pārkopēšana nav pieļaujama saskaņā ar licences līgumiem. Iegūstot "funkcionāli identisku attiecīgā datu nesēja kopiju" VID rīcībā var nonākt uzņēmumā konfidenciāli dati, kas absolūti neattiecas uz saimnieciskās darbības veikšanu: nākotnes aprēķini, zāļu receptūras, fotogrāfijas, mārketinga materiāli u.tml.

Vecā redakcija skaidri un gaiši norādīja, ka piekļūšana nepieciešama grāmatvedības reģistriem, bet jaunajā likuma redakcijā par grāmatvedības reģistriem vairs netiek runāts. Vai tas nozīmē, ka ar šo likuma redakciju piekļuve grāmatvedības reģistriem nenotiks?

Kāpēc šāds jautājums? Tāpēc, ka:

- likuma "Par grāmatvedību" 7. pants nosaka ka, "Grāmatvedības reģistru kārtošana tikai elektroniski pieļaujama vienīgi tādā gadījumā, ja netiek pārkāptas šā likuma prasības, turklāt nodrošināma šo **reģistru attēlošana datora ekrānā lasāmā veidā un, ja nepieciešams, arī iespēja veidot to atvasinājumus papīra formā.**"
- MK noteikumi Nr. 585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju" attiecībā uz grāmatvedības uzskaites programmās nosaka, ka "**grāmatvedības** (grāmatvedības informācijas datorsistēmu) **datu ierakstīšanu formātos** MS Excel, dBase/FoxPro, Text Report files, Flat files, Excel, Access, PDF, Adobe PDF, XML vai ODBC data sources normatīvajos aktos paredzētās revīzijas (audita) vai pārbaudes veikšanai - lai būtu iespējams pēc dažādiem kritērijiem atlasīt ierakstus un iegrāmatojumus, izsekot saimnieciskajiem darījumiem un pārliedzināties par grāmatvedības sniegtās informācijas patiesumu".

Grāmatvedības programmās dati tiek glabāti datubāzēs. Lai grāmatvedības datus no datubāzes ierakstītu datu nesējā, tie ir grāmatvedības programmā jāatlasa, un tad tos var ierakstīt datu nesējos.

Ne likums, ne noteikumi nenosaka, ka datubāzei jābūt tādai, lai to varētu klonēt, dublēt vai citādi kopēt. Normatīvie akti nosaka grāmatvedības reģistru saglabāšanu un uzglabāšanas termiņus.

Serverī glabājas grāmatvedības programmas, kuras kopēšana ir aizliegta ar licencēšanas līgumu, savukārt datubāzu izgūšanu nenosaka neviens normatīvais akts, tātad, pārkopēt VID var tikai pašu programmu, kopā ar datubāzi, kas ir licencēšanas līgumu pārkāpums.

Ko nozīmē "...nodrošināt iespēju nolasīt datus"? - vai to ka nodokļu maksātājs to veic uz sava rēķina? Ja jā, tas savukārt nozīmēs izmaksu palielināšanu uzņēmumam, lai IT speciālisti veiktu šādus "uzlabojumus".

Ar cieņu,

Andrejs Ponomarjovs

Dr.oec., Latvijas Republikas Grāmatvežu asociācijas valdes priekšsēdētājs

Izpildītājs

Ņina Vasiļevska

nina.galino@gmail.com